

७

विश्राम, पारस्परिक सम्बन्ध, र चङ्गाइ

यस अध्यायका मूल पदहरू: उत्पत्ति ४२:७-२०, मत्ती २५:४१-४६, उत्पत्ति ४२:२१-४६, उत्पत्ति ४५:१-१५, लूका २३:३४ र उत्पत्ति ५०:१५-२१।

यस अध्यायको मूल सार पद: "तपाईंहरूले मलाई यहाँ बेचनुभएको कारणले अब तपाईंहरू शोक नगर्नुहोस् र एक आपससँग नरिसाउनुहोस। तपाईंहरूको जीवनलाई सुरक्षित राख्न नै परमेश्वरले मलाई यहाँ अघि नै पठाउनुभएको थियो" (उत्पत्ति ४५:५ रूपान्तरित)।

एक जना मानिसले जबरजस्ती एक जना महिलालाई करणी गरेको भनेर आरोप लगाइएको थियो। त्यो व्यक्ति पुलिस नै थियो भनेर त्यस महिलाले ठम्याएकी थिइन्। तर प्रमाण राम्रोसँग नजुटिएकोले त्यो मानिसको आरोपमा प्रश्न खडा भएको थियो तर त्यस महिलाले "जोनीले नै मलाई जबरजस्ती गरेको हो" भनेर ठम्याएकी थिइन्। त्यसकारण जोनी आफूले नगरेको अपराधको कारण १४ वर्षसम्म झ्यालखानामा पन्यो। तर जब डीएनए वा वैज्ञानिक तरिकाबाट जोनीलाई जाँचियो अनिमात्र त्यस महिलाले आफूले गलत मानिसलाई आरोप लगाएको स्वीकार गरिन्।

त्यस महिलाले झ्यालखानाबाट छुटेको जोनीलाई भेट्न चाहेकी थिइन्। उनको गलतले दुःखकष्ट पाएको जोनीले उनको सामना कसरी गर्ने होला। उनले गरेर नै जोनीको जीवन बर्बाद भएको थियो।

उनी उसको कोठामा उसलाई भेट्न गइन् र उनलाई पर्खेर बसिन्। जब जोनी कोठामा निस्के तिनीहरूका आँखाहरू जुधे। त्यसबेला जोन नाम गरेकी त्यस स्त्री बलिनद्र आँशु झारेर रोइन्।

"जोनीले मतर्फ झुकेर मेरो हात समात्यो। अनि मेरो अनुहारमा हेरेर उसले मलाई भन्यो 'म तिमीलाई क्षमा दिन्छु।' यो मैले विश्वासै गर्न सकिन।

यहाँ यस मानिस जसलाई मैले घृणा गरें र ऊ मरेको म चाहन्थें। अब यहाँ मेरो छेऊ उभेर मलाई भनिरहेको छ कि मैले उसप्रति गरेको सबै गल्तीहरू उसले क्षमा दियो रे! त्यसबेलामात्रै अनुग्रह भनेको के रहेछ भनेर मैले महसुस गरें। अनि त्यसपछिमात्र मेरो मन हलुको भयो र मैरो दिमागले आराम पायो। "

क्षमा भनेको के हो र व्याकुल तथा बेचैन हृदय भएका मानिसहरूलाई यसले कतिसम्मको गर्न सकिंदो रहेछ भन्ने विषयबस्तु समेटेर यस अध्याय लेखिएको हो।

१. विगतका दिनहरूलाई सम्झनु

वर्षौंसम्म खोरमा खाँदिएको योसेफको जीवन विस्तारै ठीक दिशातर्फ मोड्न थालेको थियो। त्यो पनि उनले कहिल्यै नसोचेको जीवन उनले सम्हाल्न पुगेको थियो। उनलाई इयालखानाबाटमात्रै निकालिएन उसलाई इजिप्ट देशको प्रधानमन्त्रीमा नै नियुक्त गरिएको थियो। उसले इजिप्टको कुनै पनि बुद्धिजीवीले बताउन नसकेको फारो राजाको सपनाको अर्थ उनले बताएका थिए (उत्पत्ति ४१)। उनलाई इजिप्टको प्रतिष्ठित ओहोदामा राखियो र बिवाह पनि गराइ दियो जसबाट दुई छोराहरू पनि भए (उत्पत्ति ४१:५०-५२)। इजिप्टका भकारीहरू भरिएका थिए र अपेक्षा गरिएको अनिकालको सुरु भएको थियो। अनि एक दिन योसेफका दाजुहरू इजिप्टमा देखा पर्छन्।

जब योसेफले आफ्ना दाजुहरूलाई पहिलोपल्ट देखे तब उसको प्रतिक्रिया कस्तो थियो? किन उनले तिनीहरूमाथि ठूलो नाटक खेले? पहिलो भेटमा योसेफले के गर्नु खोजेका थिए? हेर्नुहोस्, उत्पत्ति ४२:६-२० "६ त्यस बेला योसेफ मिश्रका अधिपति थिए। देशका सारा मानिसहरूलाई अनाज बेच्ने पनि तिनी नै थिए। यसकारण योसेफका दाजुहरूले आएर भूईंसम्म निहुरेर तिनलाई ढोग गरे। ७ योसेफले आफ्ना दाजुहरूलाई देखेर चिनिहाले, तर तिनले उनीहरूलाई नचिनेका जस्तै गरी कडासँग उनीहरूलाई सोधे, "तिमीहरू कहाँबाट आएका हो?" उनीहरूले भने, "कनान देशबाट अनाज किन्न आएका हौं।" ८ योसेफले आफ्ना दाजुहरूलाई त चिने, तर उनीहरूले भने तिनलाई चिनेनन्। ९ तब योसेफले उनीहरूका विषयमा आफूले देखेका सपना सम्झे, र तिनले उनीहरूलाई भने, "तिमीहरू जासूस हो। यस देशको कमजोरी थाहा गर्न तिमीहरू आएका हो।" १० उनीहरूले योसेफलाई भने, "हे प्रभु, त्यसो होइन। हामी

तपाईंका दासहरू अनाज किन्न आएका हौं। हामी सबै एउटै मानिसका छोराहरू हौं। ११ हामी सोझा मानिसहरू हौं, हामी हजूरका दासहरू हौं, जासूस होइनौं।” १२ तिनले उनीहरूलाई भने, “होइन, तिमीहरू यस देशको कमजोरी थाहा गर्नलाई नै आएका हौं।” १३ तब उनीहरूले भने, “हामी हजूरका दास बाह्र जना दाजुभाइहरू थियौं। कनान देशका एउटै मानिसका छोराहरू हौं। कान्छोचाहिँ यस बेला हाम्रा बाबुका साथमा छ, र एउटाचाहिँ अब छैन।” १४ योसेफले उनीहरूलाई भने, “मैले भनेजस्तै तिमीहरू जासूस नै रहेछौं। १५ अब तिमीहरूको जाँच यसरी हुनेछ। फारोको जीवनको शपथ खाएर म भन्दछु कि तिमीहरूको कान्छो भाइ नआएसम्म तिमीहरू यस ठाउँबाट जान पाउनेछैनौं। १६ तिमीहरूमध्ये एक जनालाई तिमीहरूको भाइलाई ल्याउन पठाओ। त्यतिञ्जेल तिमीहरू थुनामा रहनेछौं। यसरी तिमीहरूको कुरा सत्य हो कि होइन जाँचिनेछ। नत्रता फारोको जीवनको शपथ खाएर म भन्दछु कि तिमीहरू जासूसै हौं।” १७ अनि योसेफले उनीहरूलाई एकसाथ तीन दिन थुनामा राखे। १८ तेस्रो दिन योसेफले उनीहरूलाई भने, “यसो गर, र तिमीहरू बाँच्नेछौं, किनकि म परमेश्वरसँग डराउँछु। १९ यदि तिमीहरू ईमानदार हौं भने तिमीहरू दाजुभाइहरूमध्ये एक जना यहाँ थुनामा बस, र बाँकीचाहिँ अनिकालमा तिमीहरूका परिवारको भोक मार्नलाई अनाज बोकेर जाओ। २० तर तिमीहरूको कान्छो भाइलाई यहाँ मकहाँ ल्याओ। यसरी तिमीहरूको कुरा साँचो ठहरिनेछ, र तिमीहरू मर्नेछैनौं।” उनीहरूले त्यसै गरे।”

योसेफ अब शक्तिशाली भएका थिए। उनले आफ्ना दाजुहरूलाई त्यहाँ मन्याकमुरुक पार्न सक्थे र कसलै पनि त्यसको खिलाफमा बोलिने थिएन। तर तिनीहरूलाई बदला लिनुको सट्टा उनका आफ्नो घरको परिवारको चासो उनले देखाएका थिए। आफ्नो बाबुप्रति उनको सुर्ता थियो। के उनी अझै जिउँदै छन् कि वा र कचकच गर्ने परिवारको बंशपिता वा पूर्खा बिना छन्? र आफ्नै भाइ बेन्जामिनको हाल खबर के छ? अब योसेफको सट्टा बेन्जामिन उसको बाबुको प्यारो छोरो बन्न पुगेको थियो। के दाजुहरूले तिनीहरूको खतरामूलक डाह बेन्जामिनमा सारियो त? अब आफू प्रधानमन्त्री भएको हैशियतले योसेफले आफ्नो परिवारको कमजोरीलाई हेर्न सकेका थिए।

बाइबलको नीतिलाई हामीले व्यवहारमा उतार्न सक्नु पर्छ भनेर हामीले सिकाएतापनि दुर्व्यवहार र अत्याचारलाई आँखा चिम्लेर स्वीकार्नुपर्छ भन्ने छैन। हामी प्रत्येक व्यक्ति परमेश्वरको सामु अमूल्यका छौं। हामी

कतिको अमूल्य छौं भनेर देखाउन नै येशूले आफ्नो जीवन हामी प्रत्येकको निम्ति क्रूसमा मारिन दिनुभएको थियो।

कुनै दुर्व्यवहार र अरूको वेवास्ता गर्नु नै येशू आफैलाई गरिएको हो भनेर उहाँले हामी सबैलाई किन सजग गराउनुभएको थियो? हेनुहोस्, मत्ती २५:४१-४६ "४१ "त्यसपछि उनले देब्रेपट्टिका मानिसहरूलाई भन्नेछन्, 'श्रापित मानिस हो! मबाट दूर होओ, र दियाबलस र त्यसका दूतहरूका लागि तयार गरिएको अनन्तको आगोमा जाओ। ४२ किनभने म भोकाएको थिएँ, तिमीहरूले मलाई खान दिएनौं। तिर्खाएको थिएँ, तिमीहरूले मलाई पिउन दिएनौं। ४३ म परदेशी थिएँ, तिमीहरूले मलाई आश्रय दिएनौं। नाङ्गो थिएँ, र तिमीहरूले मलाई वस्त्र लगाइदिएनौं, बिरामी र झ्यालखानमा थिएँ, र तिमीहरू मलाई हेर्न आएनौं।' ४४ "तिमीहरूले पनि यसो भनेर जवाफ दिनेछन्, 'प्रभु, कहिले हामीहरूले तपाईंलाई भोकाएको वा तिर्खाएको देख्यौं, परदेशी वा नाङ्गो वा बिरामी देख्यौं, वा झ्यालखानमा देख्यौं, र तपाईंको सेवा गरेनौं?' ४५ "तब उनले तिनीहरूलाई जवाफ दिनेछन्, 'सौँचै, म तिमीहरूलाई भन्दछु, यी सबैभन्दा सानाहरूमध्ये एक जनालाई जे-जति गरेनौं, त्यो तिमीहरूले मेरो निम्ति गरेनौं।' ४६ "तब यिनीहरू अनन्त दण्डको भागी हुनेछन्, तर धर्मी जनहरू अनन्त जीवनमा प्रवेश गर्नेछन्।"

हामी सबैलाई येशूको रगतले किनिएका हौं र कानुनीरूपमा हामी एक आपसका होइनौं तर येशूका हौं। यदि कसैले कसैलाई दुर्व्यवहार गरियो वा दुःख दियो वा सहयोग गर्नु सक्ने बेलामा सहयोग गरेन भने हामीले येशूको निजि सम्पत्तिलाई नै आक्रमण गरिरहेका हुन्छौं।

यौन दुर्व्यवहार, कसैलाई भावानात्मक वा हृदयलाई चोट पुऱ्याउने व्यवहार वा शारीरिक हिंसा कहिल्यै पनि स्वस्थ परिवारको भाग हुनुहुँदैन। यो केवल व्यक्तिगत परिवारमामात्र लागु हुनुपर्ने होइन र परिवारमा केही दुर्व्यवहार भयो भने भित्रभित्रैबाट समाधान गर्न सकिने भन्ने छैन। त्यसको निम्ति वाह्य हस्तक्षेप र सहयोगको आवश्यक पर्दछ। यदि तपाईं र तपाईंको परिवारमा कोही दुर्व्यवहारमा परेको छ भने विश्वासीलो सहायता समूहको सहयोग माग्नु होस्।

तपाईंले बर्तमान समयमा परिवारसँग सामना गरिरहनुभएको जटिल सम्बन्धलाई व्यवस्थित गर्न बाइबलमा दिइएका केही नीतिहरू के तपाईंलाई थाहा छ?

२. अनुकुल वातावरण बनाइन्छ

योसेफले आफ्ना दाजुहरूलाई क्षमा दिन्छन्। हामीलाई थाहा छैन उनले कुन समयमा तिनीहरूलाई क्षमा गरेका थिए। तर तिनीहरू उनकहाँ देखा पर्नुभन्दा धेरै अघि नै उनले तिनीहरूलाई क्षमा दिइएको हुनुपर्छ। यदि उनले तिनीहरूलाई क्षमा नदिएको भए उनी त्यस्तो प्रतिष्ठित ओहोदामा पुग्ने थिएन। यदि उनले आफूसँग रिस, राग र बदला लिने भावनालाई पोषाइ राखेको भए उनको सम्बन्ध परमेश्वरसँग सुमधुर हुने थिएन।

अनेकौं भयानक कष्टको शिकार भएका मानिसहरूले यदि आफूमाथि गरेको अन्याय गर्नेहरूलाई क्षमा दिइयो भने तिनीहरूको आफ्ने मन हलुका हुन्छ र चङ्गाइ भएको महसुस हुन्छ र नयाँ जीवनमा फेरि अग्रसर हुन सक्छन् भनेर धेरै अध्ययन अनसुन्धानबाट देखाइएको छ। त्यस अनसुन्धानमा अन्याय, अत्याचार र वियोगमा परेर बाँचेका मानिसहरू कसरी सुप्रियो वा सकारात्मक बाटोमा हिँड्न सक्त्यो भनेर तिनीहरूसँग सोधपूछ गरिएको थियो। यदि हामीले क्षमा दिन सकेनौं भने हामी सिकार वा पिडित नै भइरहेका हुन्छौं अर्थात् रिस, बदला आदिको भावनाले ग्रष्ट भएर जीवनलाई निहु-याइरहेका हुन्छौं। क्षमा दिँदा हामी आफैलाई फाइदा हुन्छ। हामीमाथि गलत व्यवहार गर्नेहरूलाई फाइदा नपु-याउला, त्यो तिनीहरूको समस्या हो। हामीले अरूलाई क्षमा दिएनौं भने हामीले समस्यालाई पालिराखेका हुन्छौं।

योसेफले उनका दाजुहरूलाई क्षमा दिएतापनि तिनीहरूको मन परिवर्तन भएको छ कि छैन भनेर उनले हेर्न चाहेका थिए। दोथानको खाल्दोमा आफूलाई खसाल्ने दाजुहरूको रिस, डाहा र क्रुर व्यवहार अझै बाँकि छ कि भन्ने चिन्ता उनको थियो।

योसेफले आफ्ना दाजुहरूको छलफल कसरी सुन्छन्? त्यसबेला आफ्ना दाजुहरूको बारेमा उनले के सिक्छन्? हेर्नुहोस्, उत्पत्ति ४२:२१-२४ "२१ उनीहरू एकले अर्कालाई भने, "साँच्ची नै हाम्रो भाइको विषयमा हामी दोषी छौं, किनकि त्यसले हामीसित बिन्ती गर्दा हामीले त्यसको मनको व्याकुलता देखेर पनि त्यसको कुरा सुनेनौं। यसकारण यो सङ्घट्ट हामीमाथि पर्न आएको हो।" २२ रूबेनले उनीहरूलाई जवाफ दिए, "त्यस ठिटाको विरुद्ध अपराध नगर भनी मैले तिमीहरूलाई भनेको होइन? तर तिमीहरूले सुन्दै सुनेनौं। अब त्यसका रगतको बदला हामीले भोग्नुपर्छ।" २३ योसेफ र तिनका दाजुभाइहरूका बीचमा दोभासे भएको हुनाले उनीहरूको कुरा योसेफले बुझ्छन् भनी उनीहरूलाई थाहा

भएन। २४ योसेफ उनीहरूबाट एकातर्फ फर्केर रोए। तर फेरि उनीहरूतिर फर्केर तिनले उनीहरूसित कुरा गरे। तिनले उनीहरूबाट शिमियोनलाई लिएर उनीहरूका आँखाकै सामुन्ने उनलाई बाँधे।"

दाजुहरूको बीचमा जे कुराकानी भयो सो योसेफले थाहै नपाएको जस्तो गरेर सुनिरहेका थिए। उनले दोभाषे प्रयोग गरेको हुनाले उनलाई तिनीहरूको कुराकानीको भाषा थाहा थियो भनेर थाहा थिएन। दाजुहरूले पछुताव गरेको योसेफले सुन्छन्। जुन किसिमले योसेफलाई पन्छाएर आफ्ना बुबालाई गलत खबर दिए आफ्नो प्यारो छोरो गुमाउनुपर्दा बाबुले ठूलो शोक गरेका थिए। उनको शोकबाट आफूहरू स्वतन्त्र हुन सक्छन् भनेर तिनीहरूले ठानेका थिए। योसेफको सपना शाकार हुँदैन र उनको सपना अनुसार उनलाई ढोगनुपर्दैन भन्ने कुरा तिनीहरूले सोचेका थिए र बाबुको प्यारो छोरो हुँदा आफूहरू डाहाले पोलिएको थियो तर योसेफलाई पन्छाउँदा तिनीहरूको मन पनि चिसो हुनेछ भनेर पनि तिनीहरूले सोचेका थिए। तर तिनीहरूको छलफलमा योसेफले यो भेट्टाएकी तिनीहरूको मनमा आराम थिएन र यतिका वर्षसम्म तिनीहरूको क्रुर व्यवहारले तिनीहरूको विवेक पोलिरहेको थियो। तिनीहरूको कामले तिनीहरूलाई बेचैन वा व्याकुल बनाएको थियो र परमेश्वरले तिनीहरूलाई बदला लिनुहुन्छ भन्ने डरले तिनीहरूका दिमागहरूमा अड्डा जमाइरहेको थियो। तिनीहरूको दुःख थाहा पाएर योसेफलाई दुःख लाग्छ। तिनीहरूको निमित्त उनी रुँदछन् पनि।

योसेफलाई थाहा थियो कि अनिकाल अझ धेरै वर्षसम्म रहनेछ। अर्को पल्ट अन्न किन्न आउने बेलामा तिनीहरूले बेन्जामिन पनि ल्याउनुपर्छ भनेर उनी जिकिर गर्छन् (उत्पत्ति ४२:२०)। उनले सिमोनलाई पनि बन्धक बनाएर राख्छन् (उत्पत्ति ४२:२४)।

जब तिनीहरू अन्न किन्न फेरि फर्कन्छन् र यस बेला तिनीहरूसँग बेन्जामिन पनि थियो। आफ्नो भाइ जिवितै भएकोमा उनी खुशी हुन्छन् र त्यसको खुशियालीमा उनले आफ्नो दरवारमा ठूलो भोजको आयोजना गर्छन् र अरू दाजुहरूलाई भन्दा बेन्जामिनलाई विशेष व्यवहार गरिएको थियो (उत्पत्ति ४३:३४)। तिनीहरूमा अझै पनि डाहाको ढाँचा छन् कि भनेर उनले हेर्न चाहेका थिए। तर दाजुहरूले बेन्जामिनप्रति कुनै डाह गरेको देखाएनन्। तिनीहरू कति चलाख हुन्छन् भन्ने कुरामा योसेफलाई थाहा थियो। तिनीहरूले पूरै सहरलाई धोखा दिएको उनलाई थाहा थियो। आफ्नो जीवनको बारेमा

तिनीहरूको आफ्नै बुवालाई झुठ बोलेका थिए भनेर उनले थाहा पाइसकेको हुनुपर्छ (उत्पत्ति ३७:३१-३४)। त्यसकारण तिनीहरूलाई जाँचन उनले अर्को एउटा परिक्षाको सुरसार गर्छन्। हेर्नुहोस् उत्पत्ति ४४ "१ तब योसेफले आफ्नो घरको भण्डारेलाई यसो भनेर हुकुम गरे, "उनीहरूले लैजान सक्नेजति अनाज ती मानिसहरूका धोक्राहरूमा भरिदेऊ, र हरेक मानिसको चाँदी आफ्नो धोक्रोको मुखमा राखिदेऊ। २ अनि मेरो कचौरा, अर्थात् मेरो चाँदीको कचौराचाहिँ अनाजको चाँदीसमेत त्यस कान्छाचाहिँको धोक्राको मुखमा हालिदेऊ।" र त्यसले योसेफले भनेबमोजिम गर्‍यो। ३ बिहान उज्यालो हुने बित्तिकै उनीहरूका गधाहरूसँगै तिनले ती मानिसहरूलाई पठाइदिए। ४ उनीहरू सहरबाट अलिक पर पुगेपछि योसेफले आफ्नो भण्डारेलाई भने, "झट्टै ती मानिसहरूका पछिपछि जाऊ, र उनीहरूलाई भेट्टाएपछि यसो भन्नू, 'तिमीहरूले किन भलोको बदला खराबी गर्‍यो? ५ यही कचौरा होइन जसबाट मेरा मालिक पिउनुहुन्छ र जसद्वारा उहाँलाई शकून-अपशकून पनि हुन्छ? यो त तिमीहरूले खराब काम गर्‍यो।" ६ त्यसले उनीहरूलाई भेट्टाएपछि उनीहरूसँग त्यही कुरा गरे। ७ उनीहरूले त्यसलाई भने, "हजूर, किन यस्तो कुरा गर्नुहुन्छ? यस्तो काम हजूरका दासहरूबाट दूर रहोस्! ८ हेर्नुहोस्, हाम्रा धोक्राका मुखमा हामीले भेट्टाएको चाँदी त हामीले कनान देशबाट फिर्ता ल्यायौं भने कसरी हामीले हजूरका मालिकको महलबाट चाँदी अथवा सुन चोरी गथ्यौं र? ९ हजूरका दासहरूमध्ये जससँग त्यो फेला पर्छ, त्यो मारिओस्। र हामी पनि हजूरका कमारा हुनेछौं।" १० त्यसले भन्यो, "तिमीहरूले भनेजस्तै होस् त! जससँग त्यो फेला पर्ला त्यो मेरो कमारा हुनेछ। बाँकीचाहिँ निर्दोष ठहरिनेछन्।" ११ तब हरेकले हतपत गरी आ-आफ्नो धोक्रो भूईँमा झारेर फुकाले। १२ अनि भण्डारेले जेठादेखि लिएर कान्छासम्मको तलाशी लियो, र त्यो कचौरा बेन्यामीनको धोक्रोमा फेला पर्‍यो। १३ तब उनीहरूले आफ्ना लुगा च्याते, र गधा लदाएर सहरतिर फर्के। १४ यहूदा र उनका दाजुभाइहरू योसेफको घरमा आइपुग्दा तिनी त्यहीं थिए, र उनीहरूले तिनको सामु लम्पसार परेर प्रणाम गरे। १५ योसेफले उनीहरूलाई भने, "तिमीहरूले यस्तो के काम गर्‍यो? मजस्तो मानिससँग अन्तर्ज्ञान छ भनी के तिमीहरूलाई थाहा थिएन?" १६ यहूदाले भने, "हामी हजूरलाई के भनौं, अथवा अब हामीले कसरी आफ्नो सफाइ दिन सक्छौं र? हजूरका दासहरूको अपराध परमेश्वरले प्रकट गर्नुभएको छ। हेर्नुहोस्, अब हामी हजूरका कमारा भयौं। हामी र त्यो पनि जसको

हातमा त्यो कचौरा फेला पन्थो।” १७ तर योसेफले भने, “मबाट यस्तो कहिल्यै हुनेछैन। जसको हातमा त्यो कचौरा फेला पन्थो त्यही मात्र मेरो कमारा हुनेछ। तर तिमीहरूचाहिँ आफ्ना बाबुकहाँ शान्तिपूर्वक जाओ।” १८ तब यहूदाले तिनको सामुन्ने गएर भने, “हे मेरा प्रभु, बिन्ती छ, दासलाई एउटा कुरा गर्ने अनुमति दिनुहोस्। हजूर राजासमान हुनुभए तापनि आफ्नो दासप्रति रिसानी माफ रहोस्। १९ हजूरले आफ्ना दासहरूलाई यसो भनेर सोध्नुभएको थियो, ‘के तिमीहरूका बाबु अथवा भाइ छ कि?’ २० र हामीले हजूरलाई भन्यौं, ‘हाम्रा बाबु एक वृद्ध मानिस हुनुहुन्छ, र उहाँको वृद्धावस्थाको बालक हाम्रो एउटा सानो भाइ पनि छ। त्यसका दाजु मरिसके, र आफ्नी आमापट्टिको अब त्यो मात्र छ, र त्यसका बाबुले त्यसलाई खूबै माया गर्नुहुन्छ।’ २१ “तब हजूरले आफ्ना दासहरूलाई भन्नुभयो, ‘त्यसलाई यहाँ मकहाँ ल्याओ, र म त्यसलाई हेर्छु।’ २२ हामीले हजूरलाई भन्यौं, ‘त्यस केटाले आफ्ना बाबुलाई छोड्न सक्दैन। किनकि यदि त्यसले आफ्ना बाबुलाई छोड्नुपन्थो भने त्यसका बाबुचाहिँ मरिजानुहुन्छ।’ २३ तर हजूरले आफ्ना दासहरूलाई भन्नुभयो, ‘तिमीहरूको कान्छो भाइ तिमीहरूसँग आएर भने तिमीहरू फेरि मेरो सामु आउन पाउनेछैनौं।’ २४ तब हामी हाम्रा बाबु, हजूरका दासकहाँ गयौं। अनि उहाँलाई हजूरका कुरा सुनायौं। २५ “जब हाम्रा बाबुले फेरि गएर अलिक अनाज किन’ भन्नुभयो, २६ तब हामीले उहाँलाई भन्यौं, ‘हामी जान सक्दैनौं। यदि हाम्रो कान्छो भाइ हामीसित जाने हो भने मात्र हामी जान्छौं। किनकि हाम्रो कान्छो भाइ हामीसित गएर भनेता हामी ती मानिसको सामु जान पाउनेछैनौं।’ २७ “तब हजूरका दास मेरा बाबुले हामीलाई भन्नुभयो, ‘मेरी पत्नीतर्फबाट दुई वटा छोराहरू भएका तिमीहरूलाई थाहै छ। २८ एउटाले मलाई छोडिहाल्यो। निश्चय नै त्यसलाई धुजाधुजा पान्यो होला भनी मैले भनँ। त्यहाँदिखि मैले त्यसलाई देखेको छैनँ। २९ यसलाई पनि तिमीहरूले मबाट लगेर यदि केही खतरा त्यसमाथि आइपन्थो भने, तिमीहरूले मेरो यो फुलेको कपाल अफसोसमै चिहानमा पुन्याउनेछौं।’ ३० “यसकारण हजूरका दास हाम्रा बाबुकहाँ पुग्दा त्यो केटो हामीसँग भएर भनेता उहाँको प्राण त्यही केटाको प्राणसँग गाँसिएको हुनाले, ३१ हाम्रा साथमा त्यो नभएको देख्ने बित्तिकै उहाँको मृत्यु हुनेछ। हामी हजूरका दासहरूले हाम्रा बाबुको फुलेको कपाल अफसोसमै चिहानमा पुन्याउनेछौं। ३२ हजूरको दास, म आफै यस केटाको निम्ति बाबुको अगि जमानी बसेको छु। अनि हाम्रा बाबुलाई मैले यसो भनें:

‘यदि मैले त्यसलाई फर्काएर तपाईं कहाँ ल्याइने भनेता जीवनभरि म तपाईंको सामु दोषी ठहरिनेछु।’ ३३ “यसकारण अब बिन्ती छ, यस केटाको सट्टामा म, हजूरको दासलाई नै हजूरले आफ्नो कमारा तुल्याउनुहोस्, र यस केटाले चाहिँ यसका दाजुहरूसँग जान पाओस्। ३४ किनकि यो केटो मेरो साथमा छैन भने मेरा बाबुकहाँ म कसरी जानु? मेरा बाबुमाथि आइपर्ने विपत्ति म हेर्न सकिदैन।”

उत्पत्ति ४५:१-१५ पढ्नुहोस्। आफ्ना दाजुहरूको बारेमा योसेफले कस्तो अनुभव गरेका थिए र तिनीहरूलाई उनले कसरी क्षमा दिए भनेर त्यस वृत्तान्तले देखाउँदछन्। यस कथाबाट हामी आफैले के पाठहरू सिक्न सक्छौं? हेर्नुहोस्, “१ तब आफ्ना वरिपरि उभिने सबै सेवकका सामुन्ने आफूलाई सम्भाल्न नसकेर योसेफले कराएर भने, “सबै जनालाई यहाँबाट बाहिर पठाइदो।” यसैले योसेफ आफ्ना दाजुभाइहरूसँग आफूलाई प्रकट गर्दा त्यहाँ अरू कोही थिएन। २ अनि तिनी यति ठूलो सोरले रोए कि मिश्रीहरूले तिनलाई सुने, र फारोका परिवारकाहरूले पनि यो कुरा थाहा पाए।

३ योसेफले आफ्ना दाजुभाइहरूलाई भने, “म योसेफ हुँ। के मेरा बाबु जीवितै हुनुहुन्छ?” तर तिनका दाजुहरूले तिनलाई जवाफ दिन सकेनन्, किनकि तिनको सामुन्ने उनीहरू घबराएका थिए। ४ तब योसेफले आफ्ना दाजुभाइहरूलाई भने, “कृपा गरी मेरो नजिक आओ।” उनीहरू नजिक गएपछि तिनले भने, “तिमीहरूले मिश्रमा बेचेको तिमीहरूको भाइ म नै हुँ। ५ तिमीहरूले मलाई बेचेकोमा अब दुःख नमान। आफैमाथि रीस पनि नगर, किनकि प्राणहरू बचाउनका निम्ति परमेश्वरले मलाई तिमीहरूका अगि यहाँ पठाउनुभएको हो। ६ देशमा अनिकाल भएको दुई वर्ष भयो, र अझै पाँच वर्षसम्म कहीं पनि हलो जोतिनेछैन, र अनाजको कटनी पनि हुनेछैन। ७ तर तिमीहरूको एउटा भाग पृथ्वीमा जोगाएर राख्न र तिमीहरूमध्ये धेरै प्राण बचाउन भनी परमेश्वरले मलाई तिमीहरूभन्दा अगि यहाँ पठाउनुभएको हो। ८ “यसैले मलाई यहाँ पठाउने तिमीहरू होइनौं, तर परमेश्वर नै हुनुहुन्छ। उहाँले मलाई फारोका बाबुतुल्य र उनका सारा परिवारका प्रभु र मिश्रभरिका अधिपति तुल्याउनुभएको छ। ९ अब झट्टै मेरा बाबुकहाँ गएर उहाँलाई भन, ‘तपाईंको छोरो योसेफ यसो भन्छ: परमेश्वरले मलाई सारा मिश्रका मालिक तुल्याउनुभएको छ। कति पनि अबेर नगरी मकहाँ आउनुहोस्। १० तपाईं गोशेन प्रदेशमा बसोबास गर्नुहोला। तपाईं र तपाईंका बालबच्चाहरू र तपाईंका नातिनातिनाहरू र तपाईंका बगालहरू र तपाईंसँग भएका जे-जति सबै मेरो नजिकै हुनेछन्। ११ त्यहाँ म

तपाईंको पालनपोषण गर्नेछु, किनकि अनिकालका अझै पाँच वर्ष बाँकी नै छन्, नत्रता तपाईं र तपाईंका परिवार र तपाईंसँग भएका सबै दरिद्र हुनेछन्।’

१२ “अब तिमीहरूसँग बोल्ने म योसेफ नै हुँ भनेर तिमीहरूले आफ्नै आँखाले र मेरो भाइ बेन्यामीनले पनि देखेका छौ। १३ मिश्रदेशमा मेरो सबै गौरव र तिमीहरूले जे-जे देखेका छौ सो सब कुरा मेरा बाबुलाई अवश्य भन्नु र झट्टै मेरा बाबुलाई यहाँ ल्याउनु।” १४ तब आफ्नो भाइ बेन्यामीनको गलामा अँगालो हालेर तिनी खूब रोए, र बेन्यामीन पनि तिनको गलामा टाँसिएर रोए। १५ अनि तिनले आफ्ना सबै दाजुहरूलाई म्वाइँ खाए, र उनीहरूसित रोए। त्यसपछि तिनका दाजुहरूले पनि तिनीसँग कुराकानी गरे।”

३. क्षमा त दिइयो तर विर्सियो त?

क्षमा भन्ने गुणको परिभाषा छ। आफूलाई अन्याय, अत्याचार र दुर्व्यवहार गर्ने मानिस वा समूहप्रति भएको रिस, क्रोध, निन्दा र बदलाको भावनालाई पोषाइराख्ने अधिकारलाई त्याग्न सक्ने गुण हुनु नै क्षमा हो। दोस्रो विश्व युद्धमा जर्मनको शासक हिटलरले ६० लाख भन्दा बेसी यहूदीहरूलाई अनेकौँ यातना दिएर मारेका थिए। उनको यातनबाट कतिपय मानिसहरू पनि बाँचन सफल भएका थिए। ती बचेकाहरूको मनोविज्ञानलाई ठीक स्थितिमा ल्याउन डाक्टर मेरिलिन आर्मर पारिवारिक चिकित्सक भएर खटेकी थिइन्। तिनीहरूलाई के भयो र तिनीहरू कसरी बाँचिरहे भनेर तिनीहरूसँग उनले खोजनीति गरेकी थिइन्। त्यस खोजनीतिमा उनले यो निश्कर्ष निकालिन् “क्षमाको सम्पूर्ण धारणा नै पिडित व्यक्तिले जानाजानी क्षमा दिन सक्नु हो। हुन त यो त्यसै सजिलोसँग हुन्छ भन्ने छैन।”

क्षमा पाउनको अर्थ यो होइन कि गल्तीको नतिजाबाट उम्किनु। क्षमा दिनुको अर्थ यो होइन कि दुर्व्यवहार गर्ने व्यक्ति वा समूह दुर्व्यवहार गर्दै रहनु। क्षमा दिनुभनेको अर्थ यो हो कि हामीमा भएका क्रोध र बदला लिने भावनालाई परमेश्वरलाई सुम्पिनु। यदि हाम्रो हृदयमा हामीलाई दुर्व्यवहार गर्नेप्रति रिस, क्रोध, बदलाको भावना, तितोपना र घृणालाई पोषाइ राख्यौं भने त्यसले गरेको दुर्व्यवहारभन्दा अझ नराम्रो नतिजा हामीले भोगिरहनुपर्ने हुन्छ। अरूलाई क्षमा नदिनु हानिकारक छ भन्ने कुरालाई ख्याल गरिराख्नुपर्छ।

अरूलाई क्षमा दिँदा हामीलाई के हुन्छ? मत्ती १८:२१-३५ हेर्नुहोस्, “२१ तब उहाँकहाँ आएर पत्रुसले भने, “प्रभु मेरो भाइले कति पल्ट मेरो

विरुद्धमा अपराध गरे मैले त्यसलाई क्षमा गर्ने? के सात पल्टसम्म?” २२ येशूले तिनलाई भन्नुभयो, “म तिमीलाई भन्दछु, सात पल्ट होइन, तर सत्तरी गुणा सात पल्ट। २३ “यसैकारण स्वर्गको राज्य एउटा राजासँग तुलना गर्न सकिन्छ, जसले आफ्ना नोकरहरूसँग हिसाब लिने इच्छा गरे। २४ जब तिनले हिसाब लिन लागे, दश हजार सुनका सिक्का ऋण लिने एक जना तिनीकहाँ ल्याइयो। २५ तर त्यस मानिसले तिर्न नसक्दा त्यसका मालिकले त्यसलाई र त्यसका पत्नी र छोरा-छोरी र त्यसका सबै थोक बेची ऋण चुकाउने हुकुम दिए। २६ “तब त्यस नोकरले घुँडा टेकी तिनका पाउमा परेर भन्न लाग्यो, ‘मालिक, ममाथि धैर्य गर्नुहोस्, म तपाईंको सबै ऋण चुकाउनेछु।’ २७ तब त्यस नोकरका मालिकले टिठ्याएर त्यसलाई छोडिदिए, र त्यसको ऋण माफी गरिदिए। २८ “तर त्यस नोकरले निस्केर जाँदा आफ्नो सङ्गी-नोकरहरूमध्ये एक जनालाई भेट्यो, जो त्यसको एक सय चाँदीका सिक्काको ऋणी थियो। उसलाई घोकामा पकेर त्यसले भन्यो, ‘तेरो ऋण तिरिहाल।’ २९ “तर त्यसको सङ्गी-नोकरले घोटो परेर त्यसलाई बिन्ती गर्‍यो, ‘ममाथि धैर्य गर, म तिमीलाई सबै तिरिदिनेछु।’ ३० “तर त्यो मानेन, र गएर ऋण नतिरुज्जेलसम्म उसलाई झ्यालखानमा हालिदियो। ३१ त्यसका सङ्गी-नोकरहरूले यी सब देखे र तिनीहरू अति दुःखित भए। तिनीहरूले गएर यी सब घटना आफ्ना मालिकलाई बताइदिए। ३२ “तब मालिकले त्यस नोकरलाई आफूकहाँ बोलाएर भने, ‘ए दुष्ट नोकर, तैले मसँग बिन्ती गरिस, र मैले तँलाई तेरो ऋण माफी गरिदिएँ। ३३ मैले तँमाथि दया गरेझैं तैले पनि तेरो सङ्गी-नोकरमाथि दया गर्नुपर्नेथिएन?’ ३४ तब त्यसका मालिकले क्रुद्ध भएर त्यसलाई सबै ऋण नतिरुज्जेल दण्ड दिनेहरूका हातमा सुम्पिदिए। ३५ “तिमीहरूले आफ्नो भाइलाई आफ्नो हृदयदेखि क्षमा गरेनौं भने, स्वर्गमा हुनुहुने मेरा पिताले पनि तिमीहरूसँग त्यसै गर्नुहुनेछ।”

क्षमा दिन सक्ने साँचोहरू वा सुत्रहरूमा एउटा साँचो वा सुत्रचाहिँ येशू खीष्टले हामीलाई क्षमा दिनुभयो भन्ने आत्मज्ञानलाई हृदयमा पोषाइ राख्नु हो। हामी सबैले पाप गरेकाछौं। हामीले अरूको विरुद्धमामात्र होइन परमेश्वरकै विरुद्धमा पनि पाप गरेकाछौं।

प्रत्येक पाप हामी गछौं त्यो पाप हाम्रो प्रभु र सृष्टिकर्ताको खिलाफमा गरेको हुन्छ; यद्यपि, ती सबै पापहरूको क्षमाको दावी येशू खीष्टमा गर्न सक्छौं। हामी क्षमाको योग्य भएर होइन- यथार्थमा हामी कोही पनि क्षमाको

योग्य छैनौं-तर परमेश्वरको अनुग्रहलेमात्र हामी क्षमा पाएका छौं। त्यस पवित्र सत्य वा आत्मज्ञान हामीले पक्रिन सक्यौं, क्षमा दिने गुण हाम्रो पनि हुनुपर्छ भनेर जब हामी यकिन हुन्छौं, परमेश्वरले हामीलाई क्षमा दिनुहुने वास्तविकतालाई जब हामी अनुभव गर्न सक्यौं तब हामीमा भएका तिता स्मरण वा पिडालाई पन्छाउन सक्यौं र अरूलाई क्षमा दिने सक्षम हुन सक्यौं। अरू मानिस क्षमाको योग्य भएकोले उसलाई क्षमा दिने होइन तर परमेश्वरबाट हामीले क्षमा पाएकोले र हामी आफैलाई पनि क्षमाको आवश्यकता भएकोले। अझ भन्नुपर्दा, हामी आफैलाई कतिपल्ट क्षमा पाउनपर्छ र क्षमाको योग्यका छौं र?

योसेफले आफ्ना परिवारसँग सम्बन्ध सुधार्न दोस्रो अवसर प्रदान गरेका थिए। त्यहाँ कुनै रिस-इत्ती, बैमनश्यता थिएन र विगतमा के भयो त्यसलाई दिमागमा खेलाइराख्न आवश्यकता त्यहाँ देखाइएको थिएन।

जब परिवारमा एक आपसलाई हानी गर्ने वा नोकसान गर्ने काममा खुबी भयौं भनेर परिवारमा सुमधुर सम्बन्ध हुने कुरामा असम्भव छ। योसेफले आफ्ना दाजुहरूप्रति त्यसरी प्रतिक्रिया देखाएका थिएनन्। विगतको कुरो विगतमै छोडेर अब प्रेम, स्नेह र स्वीकारमा अघि बढ्न चाहेको योसेफको चाहना थियो। यदि योसेफले अर्कै मनिस्थिति वा आफ्ना दाजुहरूप्रति प्रतिशोधका भावनाहरू देखाएको भए यस कथको अन्त्य रमाइलो हुने थिएन।

रोमी ४:७,८मा यो आशिर्वाद व्यक्त गरिएको छ, "७ "तिनीहरू धन्यका हुन्, जसका अपराधहरू क्षमा भएका छन्, र जसका पापहरू ढाकिएका छन्। ८ त्यो मानिस धन्यको हो, जसको पापको लेखा परमप्रभुले लिनुहुन्न।" येशूमा हामीले के पाएकाछौं भनेर पावलले हामीलाई यहाँ के भनिरहेका छन् र त्यस अचम्मको प्रतिज्ञाले हामीलाई दुःख दिने, हामीप्रति दुर्व्यवहार गर्ने र हामीलाई चित्त दुखाउनेहरूसँग कस्तो मनस्थिति हुनुपर्छ भनेर प्रभावित हुनुपर्छ?

४. व्यवहारमा लागु गर्नुपर्ने

कसैलाई क्षमा दिनुछ भने त्यस व्यक्तिले मलाई हानी गरेको छ वा चित्त दुखाएको छ भनेर मैले स्वीकार गर्नुपर्छ। यो पनि कतिपय समयमा गा-हो हुनसक्छ किनकि हामी भएका पिडाहरू लुकाउन खोज्छौं तर त्यस पिडालाई कसरी व्यवस्थिति गर्ने भन्ने कुरालाई हामी सोच्दैनौं। अरूप्रति नराम्रो भावना वा रिस भएको र परमेश्वरप्रति पनि रिस देखाउनु नराम्रो त होइन।

यस खालका भावनाहरू भजनसंग्रहको पुस्तकमा जताततै छरिएका छन्। मलाई के भयो, ममाथि कस्तो अत्याचार गरियो वा मलाई कस्तो दुर्व्यवहार गरियो भन्ने पिडा परमेश्वरलाई सुनाउन हामी स्वतन्त्र छौं। मलाई जे भयो त्यो मलाई मन परेन र त्यसले मलाई दिक्क बनाएको छ वा रिस उठाएको छ भनेर व्यक्त गर्नु अनुचित होइन।

योसेफको मामिलामा हामी यो देख्दछौं कि जब उनले आफ्ना दाजुहरूलाई आफू को हो भनेर बताउँछन् तब चकित भएका दाजुहरूको सामु उनी भक्कानो छोडेर रोएका थिए। यसले गर्दा उनमा भएका विगतका केही पिडाहरूबाट राहत पाएका थिए।

क्षमा दिने समय कहिले हुन्छ भनेर येशूले क्रूसमा घोषणा गरेकोबाट हामीलाई के थाहा छ? हेर्नुहोस्, लूका २३:३४ "अनि येशूले भन्नुभयो, "हे पिता, यिनीहरूलाई क्षमा गर्नुहोस्, किनकि यिनीहरूले के गर्दैछन् सो जान्दैनन्।" अनि तिनीहरूले उहाँको वस्त्र भाग गरेर चिट्टा हाले।"

हामीले उहाँसँग पहिला क्षमा माग्छौं कि भनेर उहाँले पखिनुभएन। हामीमाथि अन्याय गर्ने, दुर्व्यवहार गर्ने, हामीलाई चित्त दुखाउने मानिसहरूले हामीसँग पहिले क्षमा माग्नु भनेर हामी पखिनु आवश्यक छैन। तिनीहरूले हाम्रो क्षमालाई स्वीकार गरोस् कि नगरोस् त्यसको निमित्त नपर्छ। तिनीहरूलाई हामी क्षमा गर्नुपर्दछ।

हामीलाई हानी पुऱ्याउनेहरूप्रति हाम्रो मनस्थिति कस्तो हुनुपर्छ भनेर देहायका पदहरूले के सिकाउँदछन्? हेर्नुहोस् लूका ६:२७-३१ "२७ "तर तिमी सुन्नेहरूलाई म भन्दछु, आफ्ना शत्रुलाई प्रेम गर, र घृणा गर्नेहरूलाई भलाइ गर, २८ सराप्नेहरूलाई आशीर्वाद देओ, दुर्व्यवहार गर्नेहरूका निमित्त प्रार्थना गर। २९ तिमीलाई एक गालामा चड्काउनेलाई अर्को पनि थापिदेओ, र तिम्रो खास्टो खोस्नेलाई तिम्रो दौरा पनि लान देओ। ३० तिमीसित माग्ने हरेकलाई देओ, र तिम्रो चीजबीज लानेसँग फेरि नमाग। ३१ जसो मानिसहरूले तिमीहरूसँग गरून् भन्ने तिमीहरू इच्छा गर्दछौ, तिमीहरूले पनि तिनीहरूसँग त्यसै गर।" र मत्ती ५:४३-४८ "४३ "तिमीहरूले यसो भनेको सुनेका छौ, 'तिम्रो छिमेकीलाई प्रेम गर, र तिम्रो शत्रुलाई घृणा गर।' ४४ तर म तिमीहरूलाई भन्दछु, आफ्ना शत्रुहरूलाई प्रेम गर, र तिमीहरूलाई सताउनेहरूका निमित्त प्रार्थना गर, ४५ र तिमीहरू स्वर्गमा हुनुहुने आफ्ना पिताका छोराहरू हुनेछौ। उहाँले दुष्ट र सज्जन दुवैलाई सूर्यको ताप दिनुहुन्छ, र धर्मी र पापी दुवैलाई वृष्टि दिनुहुन्छ।

४६ किनभने यदि तिमीहरूसँग प्रेम गर्नेहरूलाई मात्र प्रेम गर्दछौं भने तिमीहरूलाई के इनाम छ? के महसूल उठाउनेहरूले पनि त्यसै गर्दैनन् र? ४७ तिमीहरूले आफ्ना दाजुभाइहरूलाई मात्र अभिवादन गर्छौं भने अरूहरूले भन्दा बढी के गर्नु र? के अन्यजातिहरूले पनि त्यसै गर्दैनन् र? ४८ यसकारण जस्तो तिमीहरूका स्वर्गमा हुनुहुने पिता सिद्ध हुनुहुन्छ, तिमीहरू पनि त्यस्तै सिद्ध हुनुपर्दछ।”

क्षमा दिनु भनेको पनि प्रेम जस्तो हो। यो भावनाबाट होइन तर नीति वा निर्णयबाट सुरु हुन्छ। क्षमा दिने निर्णय हामी गर्न सक्छौं। हामीहरूको भावनाहरूले त्यससँग मञ्जुर नभएतापनि हामी भावनामा होइन नीतिमा चलनुपर्दछ। हामीहरूको आफ्नै बलले त्यो नीति अपनाउन सजिलो छैन भनेर परमेश्वरलाई थाहा छ। तर परमेश्वरमा सबै थोक सम्भव छ (मर्कूस १०:२७)। त्यसैकारण हामीलाई हानी गर्नेको निमित्त प्रार्थना गर भनेर येशूले हामीलाई भन्नुभएको छ। कतिपय समयमा हामीलाई हानी गर्ने मानिस मरिसकेको पनि हुन सक्छ। तैपनि त्यसप्रति हामीमा रहिरहेको रिसरागलाई हटाउने वा क्षमा दिने खुबी हुन हामी अझै प्रार्थना गर्न सक्छौं।

निःसन्देह, क्षमा दिनु सधैं सजिलो छैन। हामीलाई ल्याएको पिडाले हामीलाई भताभुङ्ग पार्न सक्छ, हाम्रो दिलमा ठूलो चोटले घाऊ बनाइरहेको हुन्छ र कतिपय समयमा हामीलाई अपाङ्ग पनि पारेर हामीलाई छियाछिया पनि पार्न सक्छ। तर यदि हामीले आउन दिएमा चङ्गाइ आउनेछ। तर यदि हामीले हाम्रो हृदयमा रिस, क्रोध, प्रतिशोधको भावना र तितोपनालाई अल्झाइराख्छौं भने हाम्रो हृदयमा चङ्गाइ हुन वा हृदयले आराम पाउन झन मुश्किल हुन्छ वा असम्भव पनि हुन सक्छ।

हामीलाई क्षमा दिन परमेश्वरले कस्तो मोल चुकाउनुभयो भनेर थाहा दिने ज्वलन्त उदाहरण क्रूस नै हो। यदि हाम्रो निमित्त परमेश्वर त्यतिसम्म जानुभयो भने हामी पनि क्षमा दिन सिकन सक्छौं। उहाँलाई थाहा छ उहाँको त्यो सदाशयता, क्षमाशीलता र अनुग्रहलाई धेरैले लत्याउने छन् तर क्षमा दिने आफ्नो नीति उहाँले त्यागनुभएको थिएन न त त्यागनुहुन्छ नै।

तपाईंले कसलाई क्षमा दिनु आवश्यक छ? त्यो व्यक्तिले तपाईंको क्षमाको अनुभूति नपाएतापनि तपाईं आफ्नै निमित्त उसलाई क्षमा दिनु किन जरुरी छ?

५. क्षमा दिइसकेपछि पाउने विश्राम वा आराम अर्थात् हलुको मन

आखिरमा योसेफको परिवार इजिप्टमा आउँदछ। अब परिवारको बीचमा कुनै अन्धकार गोप्य वा मनमा डाहा, रिसइबी आदि लुकाए राख्ने मनस्थितिमा थिएन। योसेफलाई बेचेर मारिएको भनेर खबर दिने बुबालाई अब आफ्ना दुर्व्यवहारलाई योसेफका दाजुहरूले स्वीकार गरेको हुनुपर्छ जब तिनीहरूले योसेफ इजिप्टको प्रधानमन्त्री हुन पुग्यो भन्ने खबर बुबालाई सुनाए।

बिग्रिएको सम्बन्ध पहिलाको जस्तै पुनर्स्थापना गर्न नसकेतापनि वा सम्भव नभएतापनि न त बिर्सिनु उचित देखिएतापनि हामीले क्षमा दिन सक्दैनौं भन्ने छैन। हाम्रा बैरीहरूलाई अङ्गालो मारेर रुन नसकेतापनि हामीले तिनीहरूलाई क्षमा दियौं भनेर कि मुखले कि त पत्रद्वारा जानकारी दिन सक्छौं। यदि त्यसो गर्न सक्यौं भने हामीमा भएको पिडा केही हदसम्म निको हुनसक्छ र हाम्रो मन हलुको हुनसक्छ। हुन त केही पिडा हामीमा अझ जमाइने राखिएको हुन्छ तर कमसेकम त्यसलाई निको पार्ने बाटोमा हामी लाग्न सक्छौं।

उत्पत्ति ५०:१-२१ पढ्नुहोस्। आफ्ना बाबु याकूबको मृत्युपछि योसेफका दाजुहरू केही कुरामा चिन्तित थिए र किन हुनुपरेको थियो? तिनीहरूमा भएको डरले तिनीहरूको बारेमा के बताउँछ? "१ योसेफ आफ्ना बाबुमाथि घोटो परेर रोए, र तिनलाई म्वाइँ खाए। २ तब योसेफले आफ्नो सेवामा हुने वैद्यहरूलाई आफ्ना पिताको लाशमा सुगन्धित लेप मलन लगाए। यसकारण ती वैद्यहरूले इस्राएलको लाशमा सुगन्धित लेप मले। ३ यसको निमित्त चालीस दिन लागेको थियो, किनकि सुगन्धित लेप लाउन यति नै दिन लाग्थ्यो। तिनको निमित्त मिश्रीहरूले पनि सत्तरी दिन शोक मनाए। ४ तिनको निमित्त शोक मनाउने दिन बितेपछि योसेफले फारोका भारदारहरूसँग यसरी कुरा गरे, "यदि तिम्रो निगाह ममाथि छ भने कृपा गरी यो मेरो कुरा फारोकहाँ लगेदेओ। ५ मेरा बाबुले मलाई यसो भनेर किरिया हाल्न लाउनुभयो: 'म मर्न लागेको छु। कनान देशमा म आफैले खनेर बनाएको मेरो चिहानमा मलाई गाड्नु।' यसकारण कृपा गरी गएर मेरा बाबुलाई त्यहीं गाडेर फर्किआउन पाऊँ।" ६ फारोले जवाफ दिए, "तिमीलाई उनले किरिया हाल्न लाएबमोजिम गएर तिम्रा बाबुलाई गाड।" ७ यसैले आफ्ना बाबुलाई गाड्न योसेफ गए। तिनका साथमा फारोका सारा अधिकारीहरू, उनका भारदारहरू र मिश्रका सबै

मुख्य मानिसहरू, ८ साथै योसेफका परिवारका सबै र तिनका दाजुभाइहरू र तिनका बाबुका परिवारका सबै गए। केवल तिनीहरूका बालबच्चा, तिनीहरूका बगाल र बथानहरू गोशेन प्रदेशमा नै छोडिएर रहे। ९ तिनका साथमा रथहरू र घोडचढीहरू पनि गए। त्यो एउटा ठूलो मलामीको समूह थियो। १० जब तिनीहरू यर्दननेरको आतादको खलामा आइपुगे, तब तिनीहरूले साह्रै अफसोस गरेर रुवाबासी गरे। अनि त्यहाँ योसेफले सात दिनसम्म आफ्ना बाबुको निम्ति विलाप गरे। ११ त्यस देशका बासिन्दा कनानीहरूले आतादको खलामा गरेको विलाप देखेर भने, “यो त मिश्रीहरूको भारी विलाप रहेछ।” यसकारण यर्दननेरको त्यस ठाउँको नाउँ हाबिल-मिश्रद्वम राखियो। त्यो यर्दन पारिपट्टि छ। १२ यसरी याकूबले तिनीहरूलाई आज्ञा गरेबमोजिम छोराहरूले गरे। १३ तिनका छोराहरूले तिनलाई कनानसम्मै पुऱ्याए, र हिंती एप्रोनसँग खेतसमेत अब्राहामले चिहान बनाउनलाई किनेको ओडार, अर्थात् मग्नेनेरको मक्पेलाको खेतमा भएको ओडारमा तिनलाई गाडे। १४ आफ्ना बाबुलाई गाडिसकेपछि आफ्ना दाजुभाइहरू र आफ्ना बाबुलाई गाड्न तिनीसँग गएका सबैका साथमा योसेफ मिश्रमा फर्के। १५ बाबुको मृत्यु भएको देखेर योसेफका दाजुभाइहरूले आपसमा भने, “शायद अब योसेफले हामीसँग दुश्मनी गर्नेछ, र हामीले उसलाई गरेका सबै खराबीको बदला लिनेछ।” १६ यसैकारण उनीहरूले यसो भनेर योसेफकहाँ खबर पठाए, “मर्नुभन्दा अघि तपाईंका बाबुले यस्तो आज्ञा दिनुभएको थियो: १७ ‘तिमीहरूले योसेफलाई भन: कृपा गरी उनीहरूले तिमीसँग खराबी गरेकामा तिम्रा दाजुहरूका अपराध क्षमा गर।’ अब बिन्ती छ, कृपा गरी तपाईंका बाबुका परमेश्वरका दासहरूका अपराध क्षमा गर्नुहोस्।” उनीहरूको यस्तो कुरा सुनेपछि योसेफ रोए। १८ तिनका दाजुहरू पनि आएर तिनका सामुन्ने घोटो परेर भने, “हेर्नुहोस्, हामी तपाईंका दास हौं।” १९ तर योसेफले उनीहरूलाई भने, “नडराओ, के म परमेश्वरको स्थानमा छु र? २० तिमीहरूले मेरो विरुद्धमा हानि गर्ने विचार गरेका थियौं, तर परमेश्वरले त्यही कामद्वारा भलाइ गर्ने विचार गर्नुभयो, ताकि जसरी आज भइरहेको छ त्यसरी नै धेरै जना मानिसहरू बाँचिरहून्। २१ यसकारण नडराओ, तिमीहरूलाई तिमीहरूका बालबच्चासमेत म पालनपोषण गर्नेछु।” यसरी तिनले उनीहरूलाई ढाडस र सान्त्वना दिए।”

योसेफका दाजुहरू इजिप्टमा १७ वर्षसम्म रहिरहेका थिए (उत्पत्ति ४७:२३), र तैपनि जब याकूबको मृत्युभयो अब योसेफले तिनीहरूको बदला लिनेछ भनेर डराए। योसेफलाई तिनीहरूले कस्तो दुर्व्यवहार गरे र हानी

पुन्याए भनेर तिनीहरूले महसुस गरेका थिए। तर तिनीहरूको बुबाको मृत्युपछि पनि उनले तिनीहरूलाई क्षमा दिए भनेर योसेफले विश्वस्ता तुल्याउँछन्। यसो गर्दा योसेफ र उनका दाजुहरूको मन पनि फेरि हलुको हुन गएको हुनुपर्छ।

यदि हामीमा भएको चोट धेरै गहिरो छ भने हामीले धेरै पल्ट क्षमा दिनुपर्ने आवश्यक हुन सक्छ। जब हामीले गरेका गलतिहरू दिमागमा आउँछ तब तुरन्तै हामी परमेश्वरकहाँ प्रार्थनापूर्वक जानुपर्छ र क्षमा दिने निर्णय फेरि गर्नुपर्ने हुन्छ।

उत्पत्ति ५०:२० फेरि पढ्नुहोस्। दाजुहरूले उनमाथि गरेको दुर्व्यवहार उनको विरुद्धमा पाप गरेका थिए तर उनले तिनीहरूलाई क्षमा दिए अर्थात् उनले सकेको अनुसार क्षमा दिए भनेर त्यस पदले हामीलाई कसरी व्याख्या गर्न सिकाउँछ? हेर्नुहोस, "तिमीहरूले मेरो विरुद्धमा हानि गर्ने विचार गरेका थियौं, तर परमेश्वरले त्यही कामद्वारा भलाइ गर्ने विचार गर्नुभयो, ताकि जसरी आज भइरहेको छ त्यसरी नै धेरै जना मानिसहरू बाँचिरहून्।"

योसेफलाई यो पूर्णरूपमा विश्वस्त थियो कि उनलाई जे भयो सो परमेश्वरको बृहत योजनाको भाग हो ताकि त्यसबेलाको चिनिएको संसारमा भएको अनिकालबाट मानिसहरूलाई राहत दिन सक्नु। आफ्नो परिवारबाटै महान् राष्ट्र हने परमेश्वरको प्रतिज्ञा पूरा हुनेछ भनेर पनि उनि विश्वस्त थिए। आफ्नो परिवारलाई परमेश्वरको योजना अनुसार चलन सहयोग गर्ने प्रतिवद्धता उनले जनाए थिए। जेजति खराब योजनाहरू दाजुहरूले योसेफमाथि लादेका थिए ती सबै परमेश्वरले उल्टाउनुभएको थियो भन्ने कुरो थाहा पाएर नै उनले आफ्ना दाजुहरूलाई क्षमा दिन असल ठान्न पुगेका थिए।

योसेफको कथा खुशियालीपूर्वक अन्त्य भयो। तर कतिपय समयमा हाम्रो कथा खुशियाली अन्त्य हुँदैन। त्यसबेला हामीले के सोच्ने? वा आखिरमा आएर पापको अन्त्यपछि र परमेश्वर र सैतानमा भइरहेको भिषण संघर्षको अन्त्य पछि र जब सबै समस्याहरूको समाधान हुनेछ त्यसबेला हाम्रो जीवन खुशियालीमा अन्त्य हुनेछ भन्ने आत्मज्ञानलाई आत्मसात् गरिराखे हामीहरूको मनस्थिति कस्तो होला? यस परिवेशमा जुनसुकै नमिठो अनुभव गरेतापनि सबै थोक ठीक हुनेछ भन्ने आशामा के हामी झुण्डिरहनुहुँदैन र?

उपसंहारः

थप जानकारी: "जसरी परमेश्वरलाई विश्वास नगर्नेहरू विदेशीहरूलाई आफ्नै दाजुहरूले योसेफलाई बेचे त्यसरी नै येशूका आफ्नै चेलाले उनलाई उनका घोर विरोधीहरूलाई बेचेको थियो। योसेफको गुण वा आदर्शनीतिले गर्दा झुठो आरोप लगाएर उनलाई झ्यालखानामा थुनिएको थियो। त्यसरी नै येशूको धार्मिक, निस्वार्थी जीवन उनका बैरीहरूको निम्ति चुनौती भएको थियो जसको फलस्वरूप उहाँलाई तिनीहरूले तिरस्कार गरे र अस्वीकार गरे। येशूले कुनै गलत काम गरेको दोष नदेखिएतापनि झुठा साक्षीहरूको आडमा उहाँलाई अपराधी ठहर्‍याइएको थियो। अन्याय र अत्याचारी अर्थात् उनलाई दबाउने अस्वाभाविक दाजुहरूलाई योसेफले आफ्नो धैर्यता, सदाशयता र नम्रता र आदर्श उदारवाद देखाएर क्षमा दिएका थिए। उनको त्यस आदर्श चरित्रले मुक्तिदाताको चरित्रलाई प्रतिबिम्बित गर्दछ। उहाँले पनि दुष्ट मानिसहरूको दुर्व्यवहार र खराब नियतलाई चुपचाप सहनुभयो। उहाँले ती हत्याराहरूलाई मात्र होइन तर जो उहाँकहाँ आफ्ना पापहरूलाई पश्चाताप गरेर आउँछ र उहाँको क्षमा खोज्छ उहाँले क्षमा दिनुहुन्छ।"-एलेन जी हाइट, *पाट्रियार्क एण्ड प्रोफेटस्*, २३९, २४०बाट रूपान्तरित।

"क्षमा नदिने मानिसको प्रवृत्तिलाई परमेश्वरले कुनै तवरले पनि उचित ठान्नुहुन्न। अरूलाई दया नदेखाउने मानिसले आफू पनिपरको क्षमाशील अनुग्रहमा सहभागी नभएको प्रमाणित गर्दछ। परमेश्वरको क्षमाशीलतामा गलत काम गर्नेको हृदय उहाँको अनन्तको प्रेमको हृदयतिर खिँचिन्छ। परमेश्वरीय दया र करुणाको छाल क्षमा पाएको पापीको हृदयबाट बहन्छ र उसबाट नै अरूहरूतिर त्यस छाल बहन पुग्छ। येशू खीष्टले आफ्नो अमूल्य जीवनमा देखाउनुभएको नम्रता, कोमलता, दया र करुणा तिनीहरूमा देखिनेछ जसले उहाँको दिव्य अनुग्रहमा सहभागी हुन्छन्।-एलेन जी हाइट, *क्राइस्ट अब्जेक्ट लेसनस्*, पृ. २५१बाट रूपान्तरित।

- अ. कसैले यो व्यक्त गरेको थियो: "अरूलाई क्षमा नदिनुको अर्थ विष पिइरहनु हो जसले अरू मानिस मर्ला भनेर आशा गरिरहेको हुन्छ।" यस कथनको अर्थ के हो?
- आ. आफ्नो पहिचान खुलाउनुभन्दा पहिले योसेफले किन ठूलो नाटकको आयोजना गरेका थिए? यसले उनलाई र उनका दाजुहरूलाई के फाइदा पुऱ्यायो?
- इ. योसफको भन्डारे पनि दाजुहरूको नाटकमा सहभागी भएको हुनुपर्छ (उत्पत्ति ४४:१-१२)। क्षमाको उदाहरणले योसेफलाई हेरिरहनेहरूको जीवनमा कस्तो प्रभाव पारे होला?
- ई. "परमेश्वरले मानिसहरूलाई नराम्रो बाटोमा कहिल्यै पनि लानुहुन्छ तर तिनीहरू जान चाहन्छ भने परमेश्वरले रोक्नुपनि हुन्न। यदि तिनीहरूले सुरदेखि अन्तसम्म जे भयो सो देख्छन् र परमेश्वरसँग सहभागी भएर उहाँको काम पूरा गर्न लागि रहेको छ भन्ने कुराको ख्याल गर्छन् तब जेभएतापनि परमेश्वरकै महिमित लक्ष्य पूरा गर्न भइरहेको छ भनेर तिनीहरूले महसुस गर्न सक्छन्।"-एलेन जी हाइट, द डिजाएर अभ एजेज, पृ. २२४,२२५बाट रूपान्तरित। यस मामिलामा तपाईंले आफ्नै जीवनलाई सोच्नुहोस्। तपाईंले अनुभव गर्नुपरेका धेरै दुःखकष्ट, संघर्ष आदि तपाईंका हितको निम्ति भएको हो भनेर तपाईंले कसरी बुझ्न सक्नुहुन्छ?

कथा ७
विशेष खालको मित्रता
राइजन, १५, मार्शन आइल्याण्ड

पासिफिक समुद्र जुन अमेरिका र फिलिपिनसको बीचमा छन्, त्यसमा केही टापुहरू छन् जसलाई मार्शल आइल्याण्ड भन्छ। ती टापुहरूको एउटा टापुमा रहेको एकजना १५ वर्षको सुसमाचार सुनाउने युवाले टाढा अमेरिकाको टेक्सास राज्यको ७७ वर्ष अवकाशप्राप्त सुसमाचार सुनाउनेसँग मित्रताको सम्बन्ध गाँस्न पुगेको कथा त कतिलाई अचम्म नै लाग्छ होला।

त्रैमासिक मिसन कथाहरू पढ्दै जाँदा हजुरबा बबले एउटा कथामा टाढा देश मार्शल आइल्याण्डमा सुसमाचार सुनाउने परिवार र तिनीहरूका छोराछोरीहरू थिए भनेर थाहा पाए। युवकको बुबा स्कूलको प्रिन्सिपल थिए र उनकी आमाले सेभेन्थ-डे एडभेन्टिस्ट मिसन स्कूलमा पढाउँथिन्। त्यो परिवार मार्शल आइल्याण्डको एउटा दुर्गम टापु एबिडमा रहन्थ्यो। त्यस परिवारलाई हजुरबा बबले केही न केही तरिकाले विशेष सहयोग गर्न चाहेको थिए। उनले प्रत्येक हप्ता आफ्नो केही भेटी साबथ स्कूल मिसन कामको निम्ति दिन्थे र जब १३ साबथस्कूलमा विशेष भेटी जम्मा गरिन्थ्यो त्यसबेलामा पनि त्यस टापुमा रहेको स्कूलको निर्माण गर्न सन २०१८मा विशेष सहयोग पठाएका थिए। तर उनले त्यो भन्दा अझ बढि केही गर्न चाहेका थिए। त्यसकारण, प्रत्येक हप्ता सहयोग पोका वा पाकेज पठाउन उनले निर्णय गरेका थिए। त्यसमा खानेकुराहरू, खेलौनाहरू र स्कूललाई चाहिने सामानहरू हुन्थ्यो। त्यो पोका त्यस युवकको परिवार र त्यस टापुमा रहेका सुसमाचारीय काम गर्नेहरूलाई सहयोग गर्न त्यस टापुमा पठाउन हजुरबा बबले निर्णय गरेका थिए।

जब पहिलो उपहार पोको राजनको परिवारमा आइपुगेको थियो त्यसबेला राजन १३ वर्षको थियो। त्यो पोका राजन र उसको परिवारले पाउनेवित्तिकै त्यसलाई खोलुनुभन्दा पहिले तिनीहरू घुँडा टेकेर परमेश्वरलाई धन्यवाद चढाए। राजनले त्यो पोको खोलेर नयाँ खेलौना र खानेकुराहरू पाउँदा ऊ धेरै खुशी भयो। तर त्यस पोकोमा भएको सामग्री र खेलौना

उपयोग गर्नुभन्दा अघि राजनले हजुरबा बबलाई धन्यवादको पत्र लेख्नुपर्छ भनेर उसको बुबाले उसलाई बताए। त्यही पत्रबाट हजुरबा बब र राजनको बीचमा मित्रता गाँस्न पुगेको थियो। जब हजुरबा बबले उपहारको पोको पठाउँथे तब राजनले हातले नै लेखेर धन्यवादका पत्रहरू पठाएको थियो। राजनले धन्यवादको पत्रमात्र पठाएन तर आफ्नो परिवार, स्कूल र साथीहरूको बारेमा लेख्थ्यो। त्यो क्रम तीन वर्षसम्म जारी रह्यो। आफूले उपहारका ती पोकोहरू पाउँदा रमाइलो भएको कुरा राजनले हजुरबा बबलाई लेख्थ्यो। स्कूलमा आफूले गर्नुपरेको राम्रा नराम्रा कुराहरू उसले लेख्थ्यो। जब उसको स्कूलको साथी र बास्केटबलको तारा कोबे ब्रान्ट अचानक हेलिकोप्टर दुर्घटना भएर मर्‍यो तब उसले आफ्नो पीडा हजुरबा बबलाई लेखेको थियो।

त्यसको जवाफमा हजुरबा बबले राजनलाई व्यक्तिगत पत्र पठाएका थिए। त्यो पहिलो र अन्तिम व्यक्तिगत पत्र हजुरबा बबबाट राजनले पाएको थियो।

तीन हप्तापछि हजुरबा बब अस्पतालमा भर्ना भएका थिए। त्यसपछि उनी घरमा फर्के। त्यस पछि उनलाई सिकिस्त बिरामीहरूलाई स्याहार गर्ने अस्पताल वा हसपिसमा राखियो। त्यस अस्पतालमा दुई हप्ता रहेको बेलामा हजुरबा बबले आठवटा पोकोहरू राजन र उसको परिवारको निम्ति तयार पारे। हजुरबा बबको छोरोले ती पोकोहरू हुलाकबाट पठाउँथ्यो। जब उनको छोरोले अन्तिम पोको हुलाकबाट पठायो तब हजुरबा बबको पनि मृत्यु भएको थियो।

हजुरबा बबको मृत्युले राजनलाई ठूलो आघात भयो, तर उनले पत्रहरू लेख्न रोकेन। उसले हजुरबाट बबको नाउँमा यो पत्र लेखेको थियो उनको छोरोले जवाफ दिएको थियो:

हार्दिक समवेदनाहरू तपाईंहरूलाई तक्राउँछु। जुन दिन हजुरबा बबको निधन भएको सममाचार सुनेँ तब मलाई ठूलो आघात भएको थियो। मलाई थाहा थियो उनी केही दिनमात्र बाँच्नेछ। तैपनि बढि बाँच्नुहोला भनेर मैले आशा गरेको थिएँ। फेब्रुअरीमा मैले हजुरबा बबलाई मैले एउटा पत्र लेखेको थिएँ। त्यसमा मृत्यु भनेको हामी मानिसलाई बतास जस्तै सजिलैसँग आउँदो रहेछ र मेरो साथी तथा प्रख्यात बास्केटबल खेलाडी कोबे ब्रायन्टको मृत्युको बारेमा दुखेसो पोखाएको थिएँ। हामी यस्तो जीवन बिताउनुपर्छ कि मानौं हामी भोलि नै मर्नेछौं तर हामी मृत्युदेखि डराउनुहुन्न किनभने परमेश्वरले

त्यसलाई जित्नुभएको थियो तर हामी अर्को सय वर्ष बाँच्नुपर्छ भन्ने अपेक्षा गर्दै बाँच्नुपर्छ भनेर उहाँले मलाई मेरो पत्रको जवाफमा लेख्नुभएको थियो। हजुरबा बबले मलाई धेरै हौशला दिनुहुन्थ्यो। त्यसले गर्दा मेरो जीवन अघि बढाउन सहयोग भएको थियो। भोलि के हुन्छ त्यसलाई हामी नगुमाऔं भनेर अहिले नै परमेश्वरको गवाही दिने ताजा अवसरको उपयोग गर्नुपर्छ र मानिसहरूको मन उहाँको निम्ति जित्नुपर्छ भन्ने सल्लाह उहाँले मलाई त्यस पत्रमा दिनुभएको थियो। उहाँको सरसल्लाह, हौशला र सान्त्वनाप्रति म धेरै आभारित छु। यदि त्यो पत्र मैले नपाएको भए मलाई शोकमा नै डुब्ने थिएँ। उहाँलाई व्यक्तिगतरूपमा मैले नदेखेतापनि, उहाँबाट म धेरै प्रभावित भएको छ। उनकै प्रभावले गर्दा म अझ दयालु, मायालु र मिलनसार भएको छु। मैले व्यक्तिगतरूपमा उहाँलाई नचिनेतापनि म यो विश्वास गर्दछु कि उहाँलाई मैले स्वर्गमा भेट्नेछु। तपाईंको बुबा बबको मृत्युमा तपाईंलाई कस्तो शोक लागिरहेको छ होला मैले महसुस गर्न नसकँला तर मलाई थाहा छ हामी जुनसुकै परिस्थितिमा भएतापनि परमेश्वरले हाम्रा पिर र मर्काहरू बुझ्नुहुन्छ र उहाँमा हामी सान्त्वना पाउँदछौं।

(हजुरबा बब रोबर्ट मेकचेसेनीको बुबा हो जो ४० वर्षसम्म विभिन्न एडभेन्टिस्ट संघसंस्थाहरूमा सक्रिय हुनुहुन्थ्यो। उहाँ एडभेन्टिस्ट मिसनको सम्पादक आन्ड्रयु मेकचेस्नीको बुबा हुनुहुन्छ)।